

Rafał Bartek

Radny Województwa Opolskiego

Odpowiadając na Pańską interpelację z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie stanu drzew przy drogach i liniach kolejowych przekazuję informację dotyczącą nadzorowania występowania jemioli na terenach należących/administrowanych przez jednostki samorządu województwa opolskiego. Departament Ochrony Środowiska skierował pytania do departamentów urzędu, Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych i Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu w celu uzyskania odpowiedzi na poniższe pytania:

1. Czy w ramach zakresów obowiązków państwa jednostki pracownicy nadzorują występowanie jemioli na terenach przez nie administrowanych lub zarządzanych?
2. Czy jednostka posiada informacje o programach dotyczących przeciwdziałania ekspansji jemioli lub jej zwalczania?
3. Czy jednostka zna lub stosuje metody zwalczania jemioli?
4. Czy państwa jednostka przeznaczyła w latach 2022-2024 lub zabezpieczyła środki w 2025 r. na zwalczanie jemioli na terenach przez siebie administrowanych?

Uzyskano następujące odpowiedzi:

1) Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych

Ad. 1 Proces występowania jemioli, szczególnie w zadrzewieniach położonych na terenie Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” jest zagadnieniem znanym Służbie Parku Krajobrazowego. W ostatnich latach stwierdzono wzmożone występowanie jemioli co jest prawdopodobnie skutkiem zmian klimatycznych oraz idącymi za tym zmianami poziomu wód gruntowych. Miejscem najliczniejszego występowania jemioli na terenie Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny” jest Annogórska Kalwaria. Obiekt ten znajduje się w zarządzie Prowincji św. Jadwigi Zakonu Braci Mniejszych Klasztor Franciszkanów pw. św. Anny. Z uwagi na zabytkowy charakter kalwaryjskiego założenia jego drzewostan znajduje się pod opieką Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pozostałe miejsca liczniejszego występowania jemioli w zadrzewieniach to zadrzewienia dróg publicznych, zadrzewione tereny Gminy Leśnica, osób prywatnych oraz obszar rezerwatu przyrody Górą Świętej Anny. Również w przypadku ostatniego z wymienionych obiektów brak jest ustalonych zagrożeń oraz działań ochronnych ustanowionych względem ochrony zadrzewień przed występowaniem jemioli pospolitej. W ostatnich miesiącach Służba Parku Krajobrazowego w sposób wzmożony monitoruje problem występowania jemioli na terenie Parku Krajobrazowego „Góra św. Anny” określając potencjalne metody przeciwdziałania temu procesowi, a przede wszystkim zasadności podjęcia działań mitygujących negatywne oddziaływanie na drzewostany Parku. Należy jednak zaznaczyć, że szerokie kompetencje nt. gospodarki zadrzewieniowej posiadają jedynie właściciele terenów zadrzewionych dotkniętych problemem oraz ustawowe organy odpowiedzialne za zarządzanie zadrzewieniami. Działania Służby Parku Krajobrazowego koncentrują się na identyfikacji problemu, ustaleniu jego

znaczenia dla walorów przyrodniczo-krajobrazowych Parku oraz podjęciu współpracy przy ewentualnych działaniach zaradczych.

Ad. 2 Posiadane przez Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych informacje dotyczące przeciwdziałania ekspansji jemioli lub jej zwalczania odnoszą się jedynie do działań wykonywanych przy okazji pielęgnacji drzewostanu. Na początku XXI w. jemiola była usuwana z drzew (głównie lipy drobnolistne) stanowiących trzon Annogórskiej Kalwarii. Tak jak wspomniano wcześniej były to jednak prace wykonywane przez właścicieli drzewostanu przy okazji jego pielęgnacji, a nie jako odrębne działania mające na celu stricto usuwanie jemioli.

Ad 3 Jedyną wiedzę jaką posiada Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych nt. zwalczania jemioli pochodzi z prac wymienionych w pkt. 2. Obecnie w Polsce znane są mechaniczne sposoby zwalczania jemioli polegające na wycinaniu porażonych pędów lub gałęzi lub samej rośliny z koron drzew. W krajach ościennych (np. Republice Czeskiej) stosowane było zwalczanie chemiczne. W Polsce i Europie trwają prace nt. biologicznego zwalczania tego półpaszyta przy udziale szczepów grzyba *Septorium kristinae*. Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych nie prowadził (samodzielnie lub zlecając działania zewnętrznie) zwalczania jemioli pospolitej na obszarze Opolskich Parków Krajobrazowych. Wykonywanie takich działań nie jest jednak wykluczone, co szczególnie wydaje się zasadne do cennych okazów drzew lub ważnych obiektów historyczno-kulturowych.

Ad. 4 Jednostka nie przeznaczala środków na zwalczanie jemioli.

2) Departament Zdrowia i Polityki Społecznej

Nazwa podmiotu leczniczego	Czy pracownicy Jednostki, w ramach swoich zakresów obowiązków, nadzorują występowanie jemioli na terenach należących/administrowanych przez Jednostkę	Czy Jednostka posiada informacje o programach, dotyczących przeciwdziałania ekspansji jemioli lub jej zwalczania	Czy Jednostka zna/stosuje metody zwalczania jemioli
Specjalistyczny Szpital im. Ks. Biskupa Józefa Nathana w Branicach	Na terenie administrowanym przez szpital nie występuje jemiola.	Jednostka nie posiada informacji o programach, dotyczących przeciwdziałaniu ekspansji i zwalczania jemioli.	Na terenie szpitala są przeprowadzane oględziny stanu drzewostanu parku
Ośrodek Leczenia Odwykowego w Woskowicach Małych	Pracownicy nie posiadają w swoim zakresie czynności nadzoru nad występowaniem jemioli na terenie należącym do Jednostki	Jednostka nie posiada informacji o programach, dotyczących przeciwdziałaniu ekspansji i zwalczania jemioli	Wycinanie jemioli z koron drzew zabytkowego parku (co spowalnia jej negatywne oddziaływanie na stan zdrowotny drzew) odbywa się w ramach cyklicznych przeglądów i prac

			pielęgnacyjnych. Po uzyskaniu zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wycinkę/pielęgnację drzew zgodnie z ekspertyzą dendrologiczną takie zabiegi zostaną przeprowadzone w tym roku
Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźle	Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu nie dysponuje terenami zadrzewionymi		
Kliniczne Centrum Ginekologii, Położnictwa i Neonatologii w Opolu	Pracownicy nie posiadają w swoim zakresie nadzoru nad występowaniem jemioli na terenie należącym do Jednostki. Obsługą zieleni na terenie Centrum zajmuje się specjalistyczna firma, posiadająca odpowiednią wiedzę i wyposażenie do prac związanych z utrzymaniem w odpowiednim stanie terenów zielonych. W chwili obecnej drzewostan na terenie należącym do Jednostki jest wolny od jemioli		
Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Jadwigi w Opolu	Zatrudnionych jest dwóch ogrodników, którzy w zakresie swoich obowiązków mają dbanie o tereny zielone, a co za tym idzie również o stan drzew na terenie szpitala i występującej na nich jemioli.	Jednostka nie posiada informacji o programach, dotyczących przeciwdziałaniu ekspansji i zwalczania jemioli.	Na terenie Jednostki pojawiają się niewielkie ilości jemioli, jednak ogrodnicy usuwają je, zapobiegając nadmiernemu rozrostowi i rozprzestrzenianiu się. Jedynym skutecznym sposobem zapobiegania rozrostowi i przenoszenia się jemioli na inne drzewa, jest jej usuwanie wraz z gałęziami, na której rośnie (co jest wykonywane od wielu lat).
SP ZOZ Opolskie Centrum Onkologii im.	Pracownicy nie posiadają w swoim zakresie nadzoru nad występowaniem jemioli na	Jednostka nie posiada informacji o programach,	Na terenach administrowanych przez Opolskie

prof. Tadeusza Koszarowskiego w Opolu	terenie należącym do Jednostki.	dotyczących przeciwdziałaniu ekspansji i zwalczania jemoły.	Centrum Onkologii nie są stosowane metody zwalczania jemoły; Jednostka nie posiada również odpowiedniej wiedzy nt. stosowania tych metod
Zakład Opiekuńczo Leczniczy SP ZOZ w Glucholazach	Tak, jednakże na terenie i w otoczeniu ZOL nie zaobserwowano występowania jemoły	Jednostka nie posiada informacji o programach, dotyczących przeciwdziałaniu ekspansji i zwalczania jemoły.	Nie. W przypadku wystąpienia jemoły na terenie administrowanym przez Jednostkę, w celu jej zwalczania Podmiot skorzysta z usług firmy zewnętrznej.
Opolskie Centrum Ratownictwa Medycznego w Opolu	Pracownicy nie posiadają w swoim zakresie nadzoru nad występowaniem jemoły na terenie należącym do Jednostki.	Jednostka nie posiada informacji o programach, dotyczących przeciwdziałaniu ekspansji i zwalczania jemoły.	Jednostka nie zna i nie stosuje metod zwalczania jemoły.

3) Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu

Ad. 1 Stan zdrowotny drzew sprawdzany jest regularnie przez majstrów, podczas objazdów dróg. Obejmuje to również występowanie jemoły.

Ad. 2 Nie posiadamy informacji o programach dotyczących przeciwdziałania ekspansji jemoły lub jej zwalczania

Ad. 3 Jednostka zna metody zwalczania jemoły, jednak nie stosuje ich ze względu na wysokie koszty oraz ograniczoną skuteczność.

Ad. 4 W latach 2022-2024 nie przeznaczono środków na zwalczanie jemoły, nie zaplanowano również funduszy na ten cel w 2025 roku. W 2021 roku usunięto jemołę z 10 drzew w ramach pielęgnacji pomnika przyrody „Aleja Dębowa” na DW 414.

Pozostałe departamenty oraz jednostki podległe nie podejmowały działań związanych z usuwaniem jemoły lub nie zabezpieczały środków na ten cel.

Z poważaniem

z up. Marszałka Województwa

Członek Zarządu Województwa Opolskiego